

Мунтян С. Д., Шабловська О. В., Даневич Т. В. Роль просторового оточення у створенні образу дівчини-Флори // Збереження і розвиток традицій пленеру: художня освіта і арт-туризм: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (31 січ.-2 лют. 2020 р., м. Одеса) / коорд. проекту Д. О. Величко; упорядн. А. І. Носенко; відп. секр. Д. О. Величко, А. І. Носенко; ДЗ «Південноукр. Нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». – Одеса: Астропринт, 2020. – с. 68 – 69.

Ключові слова: Флора, образ, простір, середовище, квіти, античність, символи, атрибути.

Анотація: виявлено роль просторового оточення у створенні образу дівчини-Флори в живописних композиціях.

Мунтян Стелла Дмитрівна,

викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Шабловська Олександра Валеріївна,

здобувач вищої освіти ОС «магістр» Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Даневич Тетяна Василівна,

здобувач вищої освіти ОС «магістр» Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

РОЛЬ ПРОСТОРОВОГО ОТОЧЕННЯ У СТВОРЕННІ ОБРАЗУ ДІВЧИНИ-ФЛОРИ

Ключові слова: Флора, образ, простір, середовище, квіти, античність, символи, атрибути.

Практично в усіх стародавніх цивілізаціях, для яких характерною є зміна клімату, існували Боги весни та квітів. Так у давньоримській міфології

богиня Флора ототожнювалася з весною, цвітінням, молодістю, а у Стародавній Греції її прототипом була богиня Хлорис. Флора – так в міфології звали дружину бога західного вітру Зефіру, мати всіх рослин, яка живить і дає життя. Її часто зображували з оголеними грудьми. Вважалося, що до того, як божественна істота зійшла на землю, все було сірим і порожнім. Після того, як Флора спустилася з небес, вона перемішала всі фарби і насіння. Після цього богиня розкидала насіння і пішов дощ. Все навколо стало зеленим, квіти розпустилися.

«Портрет жінки в образі Флори» – твір західноєвропейського майстра XVI століття, одна з найзагадковіших робіт епохи Ренесансу. Пізні дослідження довели, що, швидше за все, робота належить пензлю Франческо Мельці. Це полотно, а також близькі за темою картини Неффа, Боровиковського, Лампі та інших художників, складають галерею привабливих образів і розкривають символіку «квіткових» мотивів та сюжетів.

«Портрет жінки в образі Флори» зображує давньоримську богиню квітів в оточенні рослин, пов'язаних з весняним пробудженням землі і культом родючості. Простір вирішується за рахунок стіни гроту, де сидить богиня, прикрашена папороттю і плющем. Папороть, за народними повір'ями, має магичну силу, а плющ символізує відданість і довголіття. Правою рукою Флора притримує квіти жасмину, символ непорочності і божественної любові, на її колінах лежать анемони, які означають чистоту і щирість. У лівій руці богині – квітка аквілегії, або водозбору, який, будучи одним з атрибутів Венери, натякає на чуттєву пристрасть. Схожі за формою з голубом квіти називалися «Колумбіна» (голубка), завдяки цьому в епоху Відродження аквілегія уособлювала Святий Дух і сім християнських чеснот.

Квіткові мотиви наділені особливим смисловим підтекстом. Символи Флори є атрибутами євангельських персонажів, вони також народжують асоціації з міфами, виступаючи зримою метафорою божественної краси і загадкової жіночої чарівності.

Метафорична «мова квітів», спадщина Античності і Ренесансу, знайшла відображення в творчості представників російської академічної школи. Улюбленою метафорою мистецтва бароко і класицизму є троянди, один з найдавніших символів молодості і жіночої чарівності. Романтичну багатозначність набувають квіткові мотиви в мистецтві першої половини і середини ХІХ століття. Лілеї та троянди, традиційні емблеми Богородиці, виступають символом прославлення чистоти і жіночності. А ось лози плюща і винограду – атрибути давньогрецьких німф і вакханок. У кожному творі атрибути та символи Флори створюють ніжний образ жінки-богині-квітки.